

INDICAȚII METODICE
privind completarea formularului raportului statistic
nr. 1-cheltuieli «Cheltuieli curente pentru protecția mediului
și plăți ecologice»

Formularul nr.1-cheltuieli se prezintă de către agenții economici, care:

- au surse staționare de poluare a aerului atmosferic și efectuează diverse acțiuni în domeniul protecției mediului;
- au stații locale de tratare a apelor uzate;
- efectuează utilizarea, înhumarea, neutralizarea deșeurilor;
- alte activități pentru protecția mediului.

Raportul se întocmește în baza datelor de evidență primară a cheltuielilor curente reale pentru protecția mediului și a plăților pentru impactul negativ asupra mediului.

Datele se prezintă în lei, cifre întregi, fără zecimale.

**Capitolul I. Cheltuieli curente și cheltuieli pentru
reparația capitală a fondurilor fixe**

Cheltuielile curente pentru protecția mediului sunt cheltuielile întreprinderii pentru utilizarea energiei și a altor bunuri materiale, achizițiile de servicii, remunerarea muncii colaboratorilor, plățile de chirii, scopul principal al cărora este prevenirea, reducerea, tratarea sau eliminarea poluării sau a orice altă degradare a componentelor mediului care rezultă din activitatea economică a întreprinderii.

Cheltuielile curente pentru protecția mediului a agentului economic raportor se compun din următoarele elemente:

- materiale – costul materialelor și semifabricatelor utilizate în procesul de funcționare a fondurilor fixe destinate protecției mediului, precum și valoarea materialelor utilizate pentru perfecționarea stării tehnice și modernizarea tehnică a mijloacelor de protecție a mediului, efectuarea experimentelor și testărilor orientate spre perfecționarea acestor mijloace;
- combustibilul și energia – costul combustibilului și energiei consumate în procesul funcționării fondurilor fixe de protecție a mediului (inclusiv costul combustibilului necesar pentru procesele tehnologice menite să reducă conținutul și să neutralizeze substanțele nocive ce se conțin în deșeuri) și alte lucrări de protecție a mediului;
- cheltuielile pentru întreținerea și exploatarea fondurilor fixe de protecție a mediului, exclusiv amortizarea.

Se exclud:

- indemnizațiile de depreciere (reducere a valorii unui activ cu trecerea timpului, în special datorită uzurii) pentru echipament de protecție a mediului;
- impozite, taxe plătite de către agentul economic pentru impactul asupra mediului care nu au scopul de achiziționare a unui serviciu de protecție a mediului, chiar dacă autoritățile guvernamentale ulterior alocă acești bani pentru finanțarea altor activități de protecție a mediului.

Cheltuieli interne

Cheltuielile interne includ toate cheltuielile curente pentru protecția mediului, cu excepția achizițiilor de servicii de protecție a mediului de la organizații externe. Aici se referă utilizarea energiei și a altor materiale, precum și remunerarea muncii

personalului propriu al companiei utilizată în scopul protecției mediului, de exemplu:

- funcționarea echipamentelor de protecție a mediului: consumul de bunuri necesare pentru funcționarea, controlul, reparația și menținerea instalațiilor și echipamentelor de protecție a mediului, cheltuieli pentru remunerarea muncii, plata chiriiilor, asigurarea echipamentelor și tehnicii de mediu. Se includ și cheltuielile pentru colectarea deșeurilor, depozitarea (inclusiv la poligoane) și tratarea lor care nu pot fi legate direct cu cheltuielile pentru echipament de protecție a mediului;
- măsurarea și monitorizarea nivelului de poluare a componentelor mediului;
- achiziționarea de bunuri utilizate în scopuri de protecție a mediului care nu sunt direct legate de echipament de protecție a mediului, inclusiv cheltuielile rezultate din trecerea la noile materiale sau tipuri de producție (de exemplu, utilizarea vopselelor fără solvenți, a combustibililor cu conținut redus de sulf sau a resurselor regenerabile);
- administrarea generală și alte activități care nu sunt legate direct de echipamente de protecție a mediului (de exemplu, crearea și întreținerea sistemelor informaționale de mediu; lucrările vizînd eliberarea licențelor de mediu, de înregistrare și certificare; educația și informarea ecologică; elaborarea rapoartelor privind mediul, etc);
- lucrări de testare a echipamentelor noi sau practici noi care vizează reducerea impactului activității economice a întreprinderii asupra mediului.

Cheltuieli externe

Cheltuielile curente externe includ taxele, tarifele și plățile similare achitate de către agentul economic raportor altor organizații pentru acordarea serviciilor în domeniul protecției mediului:

- plăți pentru colectarea și tratarea deșeurilor solide, inclusiv plățile pentru utilizarea containerelor sau a roabelor, etc.;
- plăți pentru colectarea și tratarea apelor uzate;
- taxele reglementate;
- plăți pentru acordarea consultațiilor vizând protecția mediului (de exemplu: prestarea serviciilor de investigații, perfecționarea personalului, plata pentru certificarea activității întreprinderii, pentru funcționarea și întreținerea echipamentelor și instalațiilor pentru protecția mediului);
- eliminarea, tratarea sau izolarea solului contaminat și/sau a apelor subterane contaminate.

1. În cheltuielile curente se reflectă suma reală a cheltuielilor curente pentru protecția mediului care includ:

- întreținerea și exploatarea mijloacelor fixe, destinate protecției mediului: materia primă, materiale, combustibil și energia electrică, utilizate în procesul exploatarii mijloacelor fixe; cheltuielile pentru reparația curentă a mijloacelor fixe și întreținerea personalului care deservește aceste fonduri (remunerarea muncii). La mijloacele fixe pentru protecția mediului se referă clădirile, construcțiile, mașinile și echipamentele, mijloacele de transport destinate protecției mediului;

- colectarea, depozitarea/înhumarea și utilizarea/neutralizarea, nimicirea deșeurilor;
- organizarea și efectuarea controlului la întreprindere privind influența negativă a activității economice asupra mediului și monitorizarea locală a mediului, managementul activității de protecție a mediului la întreprindere;
- alte măsuri întreprinse pentru micșorarea influenței negative asupra mediului.

În cheltuieli curente nu se include:

- construcția obiectelor pentru protecția mediului;
- reparația capitală a mijloacelor fixe destinate protecției mediului;
- măsurile privind protecția mediului efectuate din contul investițiilor în capitalul fix.

Pentru întreg capitol coloana 1 “Total” este egală cu suma coloanelor 2 “interne” și 3 “externe”.

În **rândul 100** se indică sumar toate cheltuielile curente pentru acțiunile de protecție a mediului care **în rândurile 101-107 se repartizează** pe domenii.

În **rândul 101** se indică cheltuielile pentru activitățile de protecție a aerului atmosferic și prevenirea schimbării climei, incluse în cheltuielile curente totale pentru:

- întreținerea și exploatarea mijloacelor fixe pentru captarea, purificarea, neutralizarea emisiilor de substanțe poluante provenite din gazele de la agregatele tehnologice până la evacuarea lor în atmosferă;

- organizarea controlului analitic a emisiilor de substanțe poluante în aer;
- administrarea și managementul ecologic, asigurarea informațională, activități educaționale în domeniul protecției aerului atmosferic și prevenirea schimbării climei;
- alte cheltuieli curente în domeniul protecției aerului atmosferic și prevenirea schimbării climei.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii pentru protecția aerului atmosferic: suma plătită altor organizații specializate pentru efectuarea lucrărilor descrise mai sus.

În cheltuielile curente pentru protecția aerului atmosferic **nu se includ** cheltuielile pentru exploatarea sistemelor de ventilare și condiționare destinate creării condițiilor sanitaro-igienice normale la locurile de muncă.

În **rândul 102** se indică cheltuielile curente pentru colectarea și tratarea apelor uzate:

- pentru întreținerea și exploatarea fondurilor fixe pentru colectarea, transportarea și epurarea apelor uzate, întreținerea și exploatarea stațiilor de epurare locale;
- pentru folosirea repetată a apelor uzate și de drenaj, epurarea lor înainte de evacuare;
- pentru efectuarea controlului vizând calitatea apelor uzate evacuate în apele de suprafață și subterane;
- alte cheltuieli curente pentru colectarea și epurarea apelor uzate.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii pentru managementul apelor uzate, de exemplu, suma plătită altor organizații specializate pentru colectarea, transportarea și epurarea apelor uzate.

În cheltuielile curente pentru protecția și utilizarea rațională a resurselor de apă **nu se includ**:

- cheltuielile pentru întreținerea și exploatarea apeductelor industriale și municipale, inclusiv și a instalațiilor de epurare a apei captate și transportare;
- cheltuielile pentru întreținerea și exploatarea rețelelor de canalizare urbane, industriale și altele care nu sunt conectate la instalații de epurare și evacuează apele reziduale direct în obiectivele acvatice naturale.

În **rândul 103** se indică cheltuielile curente pentru activitățile de gestionare a deșeurilor:

- pentru întreținerea și exploatarea fondurilor fixe pentru protecția mediului de la poluare cu deșeurile de producție și consum (pentru colectarea, sortarea, păstrarea, neutralizarea și utilizarea deșeurilor);
- pentru activitățile de colectare și sortare, depozitare și transportare a deșeurilor la locurile special organizate pentru depozitarea, neutralizarea sau utilizarea lor administrative de către întreprindere sau alte organizații (gunoiște, poligoane, instalații pentru incinerarea și prelucrarea deșeurilor), precum și la locurile neorganizate de stocare;

- pentru efectuarea măsurărilor instrumentale și a controlului privind volumul și structura deșeurilor și a depozitării lor;
- pentru determinarea componenței fizico-chimice a deșeurilor sau a pericolului;
- administrarea și managementul ecologic, asigurarea informațională, activități educaționale în domeniul managementului deșeurilor;
- alte cheltuieli curente vizând managementul deșeurilor.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii vizând managementul deșeurilor, de exemplu, suma plătită altor organizații specializate pentru colectarea, transportarea, păstrarea, prelucrarea (neutralizarea), nimicirea/înhumarea deșeurilor.

Întreprinderea care prestă servicii de gestionare a deșeurilor altor agenți economici și primesc bani pentru aceste servicii nu includ în raport cheltuielile pentru administrarea ulterioară a deșeurilor primite, indică numai cheltuielile pentru managementul deșeurilor proprii (formate în procesul activității economice proprii) pentru excluderea dublării sumei cheltuielilor.

În **rândul 104** se indică cheltuielile curente pentru activitățile vizând protecția și reabilitarea solului:

- pentru întreținerea și exploatarea fondurilor fixe pentru protecția și reabilitarea solurilor, inclusiv tehnica de construcție și specializată;
- pentru lichidarea gunoiștilor, poligoanelor, depozitelor;

- pentru măsurări instrumentale și control privind calitatea solului;
- administrarea și managementul ecologic, asigurarea informațională, activități educaționale în domeniul protecției solurilor;
- alte cheltuieli curente vizând protecția și reabilitarea solurilor.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii vizând protecția și reabilitarea solului: suma plătită altor organizații specializate pentru efectuarea lucrărilor enumerate mai sus.

În rîndul 105 se indică cheltuielile curente pentru activitățile vizând protecția și reabilitarea apelor subterane și de suprafață:

- pentru întreținerea și exploatarea fondurilor fixe pentru protecția și reabilitarea apelor subterane și de suprafață, inclusiv tehnica specializată;
- prevenirea infiltrării poluanților în apele subterane și de suprafață;
- pentru măsurile de reglare a scurgerilor și de întreținere în condiții sanitare a râurilor și lacurilor, pentru curățarea albiilor râurilor și alte măsuri privind restabilirea și menținerea regimului hidrologic favorabil al râurilor;
- pentru măsurări instrumentale și control privind calitatea apelor subterane și de suprafață;
- administrarea și managementul ecologic, asigurarea informațională, activități educaționale în domeniul protecției obiectelor acvatice subterane și de suprafață;
- alte activități curente vizând protecția și reabilitarea apelor subterane și de suprafață.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii vizând protecția și reabilitarea apelor subterane și de suprafață: suma plătită altor organizații specializate pentru efectuarea lucrărilor enumerate mai sus.

În **rândul 106** se indică cheltuielile curente pentru activitățile vizând conservarea biodiversității și ariilor naturale:

- pentru protecția și restabilirea speciilor de animale, plante și ciuperci și pentru conservarea habitatului (pentru păstrarea și restabilirea speciilor rare și periclitate, efectuarea reproducерii artificiale a populațiilor naturale, reaclimatizare, pentru păstrarea materialului genetic pentru restabilirea populațiilor și speciilor periclitate, pentru efectuarea monitoringului și inventarierii (evidenței), pentru actualizarea Cărții Roșii);
- pentru păstrarea și restabilirea ariilor naturale;
- pentru măsurări instrumentale și control în domeniul conservării biodiversității și ariilor naturale;
- administrarea și managementul ecologic, asigurarea informațională, activități educaționale în domeniul conservării biodiversității și ariilor naturale;
- alte activități curente vizând conservarea biodiversității și ariilor naturale.

În cheltuielile curente pentru conservarea biodiversității și ariilor naturale **nu se includ**:

- cheltuielile pentru crearea și îngrijirea fâșilor verzi lângă căile carosabile;
- pentru protecția și reabilitarea monumentelor istorice și a landșafturilor create artificial;

- pentru lucrările în parcurile și grădinile urbane.

La cheltuielile curente externe se referă toate procurările de servicii vizând conservarea biodiversității și ariilor naturale: suma plătită altor organizații specializate pentru efectuarea lucrărilor enumerate mai sus.

În rândul 107 se indică cheltuielile curente pentru activitățile în alte domenii ale protecției mediului, cum sunt:

- activitățile de asigurare a securității radiologice a mediului (micșorarea acțiunii radiologice asupra mediului; reabilitarea ariilor naturale, pădurilor, obiectivelor acvatice, solurilor supuse poluării radioactive; managementul deșeurilor radioactive; măsurări de laborator, asigurarea informațională, etc.);
- protecția mediului de la impactul de zgomot, vibrație și alte acțiuni fizice (prevenirea și micșorarea zgomotului și vibrațiilor de la transport, producere industrială și alte surse staționare de zgomot și vibrație, utilizarea construcțiilor de vibroizolare și antizgomot, cercetări de laborator, asigurarea informațională, etc.);
- activitatea de monitorizare vizând reducerea impactului antropogen negativ asupra mediului: cheltuieli pentru dezvoltare în domeniul protecției aerului atmosferic, prevenirii schimbării climei și a stratului de ozon, în domeniul colectării și epurării apelor uzate, inclusiv prevenirea emisiilor în apele de suprafață și subterane, în domeniul managementului deșeurilor, protecției solului, conservării biodiversității, etc.;
- alte cheltuieli curente, cum sunt: pentru activitatea administrativă, certificarea ecologică și auditul ecologic,

managementul ecologic, educația ecologică și asigurarea informațională în domeniul protecției mediului, asigurarea informațională a societății civile privind starea mediului, formarea culturii ecologice, perfecționarea specialiștilor în domeniul protecției mediului, etc.

La alte cheltuieli curente externe se referă toate procurările de servicii pentru protecția mediului neincluse în rândurile 101-107: suma plătită altor organizații specializate pentru efectuarea lucrărilor enumerate mai sus.

În **rândul 108** se indică cheltuielile curente pentru remunerarea muncii și alocațiile sociale personalului ocupat cu exploatarea echipamentului și obiectelor de protecție a mediului și efectuarea altor activități de protecție a mediului (recultivarea solurilor deteriorate, evacuarea și înhumarea deșeurilor de producție și consum, etc.). În acest rând se reflectă și salarizarea lucrătorilor din laboratoarele uzinelor care efectuează monitoringul (măsurări de control, evidența) în domeniul protecției mediului.

În cazul când sunt deservite simultan echipamentele pentru protecția mediului și cele ce nu au acest scop, salariul și plățile trebuie de calculat reieșind din timpul cheltuit numai pentru deservirea echipamentului destinat protecției mediului.

2. Cheltuielile curente pentru reparația capitală a mijloacelor fixe pentru protecția mediului

În **coloana 4** se reflectă cheltuielile agentului economic pentru efectuarea reparației capitale a mijloacelor fixe pentru protecția mediului pe domenii.

În **coloana 4 rândul 100** se indică sumar toate cheltuielile pentru reparația capitală a fondurilor fixe cu destinația de protecție a mediului care în rândurile 101-107 se repartizează pe domenii.

Mijloace fixe - sunt o parte din fondurile de producție aflate în proprietatea întreprinderii, care participă în procesul de producție sau prestare de servicii o perioadă îndelungată de timp, menținând forma sa naturală, iar costul lor se transferă la producție treptat, pe părți, pe măsura utilizării lor. Mijloacele fixe se utilizează în scopul obținerii de venituri și nu pot fi consumate sau vândute într-o perioadă scurtă de timp.

Reparația capitală a mașinilor, echipamentelor și mijloacelor de transport este reparația cu o periodicitate mai mare de un an, în procesul căreia se efectuează dezasamblarea completă a unităților, reparația detaliilor de bază, restaurarea și înlocuirea pieselor uzate cu altele noi și mai moderne, asamblarea, reglarea și testarea unității reparate. La reparația capitală a clădirilor și construcțiilor se efectuează schimbarea construcțiilor uzate și a detaliilor sau înlocuirea lor cu altele mai durabile și economice, care îmbunătățesc capacitatele operaționale a obiectelor reparate, cu excepția schimbării complete a construcțiilor de bază, termenul de exploatare a cărora este cel mai mare (fundațiile de construcție din piatră și beton, piloni de poduri, conductele rețelelor subterane, etc.).

Capitolul II. Plăți pentru impactul negativ asupra mediului

În capitolul II se reflectă mijloacele bănești achitate în conformitate cu legislația în vigoare pentru evacuările de substanțe poluante și depozitarea deșeurilor, precum și amenzile pentru încălcarea legislației de protecție a mediului.

În **coloana 1 “Calculat”** se arată suma calculată spre plată pentru evacuări normative și evacuări supranormă, iar în **coloana 2 „Plătit”** se indică suma totală plătită efectiv de către întreprindere în anul de raport. De regulă, suma indicată în coloana 1 este egală sau mai mare decât suma indicată în coloana 2. Dar există cazuri când întreprinderea în anul de raportare plătește suma mai mare decât cea calculată în perioadă respectivă (se plătesc datoriiile acumulate din anii precedenți). În astfel de cazuri, suma indicată în coloana 1 este mai mică decât cea indicată în coloana 2. Cazul dat se descrie mai jos de tabel în rândul “Explicație la raport”

În **rândul 200** se indică suma totală calculată și cea plătită efectiv pentru evacuările de substanțe poluante și depozitarea deșeurilor de producție și consum în limitele normativelor admisibile stabilite și normativelor coordonate temporar.

În **rândurile 201-203** se indică sumele calculate și plătile efective pentru emisiile admisibile (care nu depășesc normativele limit-admisibile și normativele coordonate temporar) a substanțelor poluante în aerul atmosferic (rândul 201), evacuările în obiectivele acvatice (rândul 202), pentru depozitarea deșeurilor de producție și consum (rândul 203).

În rândul 300 se indică suma totală calculată și cea plătită efectiv pentru evacuările supranorme de substanțe poluante și depozitarea supranormă a deșeurilor.

În rândurile 301-303 se indică sumele calculate și plătite efective pentru emisiile supranorme (care depășesc normativele limit-admisibile și normativele coordonate temporar) a substanțelor poluante în aerul atmosferic (rândul 301), evacuările în obiectivele acvatice (rândul 302), pentru depozitarea deșeurilor (rândul 303).

În cazul comiterii unor erori în raport e necesar de corectat datele, facînd remarcă corespunzătoare și de a comunica datele corectate pe adresa stabilită.

Prezentarea datelor eronate, incomplete, cu întârziere, precum și refuzul prezentării datelor constituie contravenție și se sancționează conform legislației în vigoare.

МЕТОДИЧЕСКИЕ УКАЗАНИЯ
по заполнению формы статистического отчета
№ 1-cheltuieli «Текущие затраты на охрану
окружающей среды и экологические платежи»

Отчет по форме №1-cheltuieli представляют экономические агенты, которые:

- имеют стационарные источники загрязнения воздуха и выполняют различные действия по охране окружающей среды;

- имеют местные станции по очистке сточных вод,
- используют, захороняют, обезвреживают отходы;
- прочую деятельность по охране окружающей среды.

Отчет составляется на основе данных первичного учета реальных текущих затрат на охрану окружающей среды и платежей за негативное воздействие на окружающую среду.

Данные представляются в леях, целых числах без знаков после запятой.

Глава I. Текущие затраты и затраты на капитальный ремонт основных средств

Текущие затраты на охрану окружающей среды являются затраты предприятия на использование энергии и других материальных благ, оплату предоставленных услуг, оплату труда сотрудникам, арендные выплаты, основной целью которых является предотвращение, уменьшение, устранение загрязнения или любой другой деградации компонентов окружающей среды в результате экономической деятельности предприятия.

Текущие затраты на охрану окружающей среды отчитывающегося экономического агента состоят из следующих элементов:

- материалы - стоимость материалов и полуфабрикатов, использованных в процессе функционирования основных фондов по охране окружающей среды, а также стоимость материалов, использованных для улучшения технического состояния и технической модернизации средств по охране окружающей среды, проведение экспериментов и тестирований, направленных на улучшение этих средств;
- топливо и энергия - стоимость топлива и энергии, использованных в процессе работы основных средств по охране окружающей среды (в том числе, стоимость топлива, необходимого для технологических процессов по сокращению объема и нейтрализации вредных веществ, содержащихся в отходах) и других природоохранных работах;
- затраты на содержание и эксплуатацию природоохранных основных фондов, за исключением амортизации.

Исключаются:

- компенсации за обесценивание (уменьшение стоимости актива в течение времени, в особенности из-за износа) природоохранного оборудования;
- налоги, таксы, выплачиваемые экономическим агентом за воздействие на окружающую среду, которые не предназначены для приобретения природоохранной услуги, даже если позже государственные службы выделяют эти деньги на финансирование других мероприятий по охране окружающей среды.

Внутренние затраты

Внутренние затраты включают в себя все текущие затраты на охрану окружающей среды, за исключением оплаты услуг по охране окружающей среды, полученных от внешних организаций. Сюда относится использование энергии и других материалов, а также оплата труда собственного персонала предприятия, направленного на защиту окружающей среды, например:

- функционирование природоохранного оборудования: использование материалов, необходимых для работы, контроля, ремонта и поддержки природоохранной техники и оборудования, расходы на заработную плату, арендную плату, страхование природоохранного оборудования и техники. Также включаются затраты на сбор отходов, складирование (в том числе на полигоны) и их уничтожение, которые не могут быть непосредственно связаны с затратами на природоохранное оборудование;
- измерение и мониторинг уровня загрязнения компонентов окружающей среды;
- покупка материалов, используемых для защиты окружающей среды, которые не связаны непосредственно с природоохранным оборудованием, в том числе затраты, связанные с переходом на использование новых материалов или видов производства (например, использование красок без растворителей, топлива с низким содержанием серы или возобновляемых источников энергии);
- общее управление и другие виды деятельности, не связанные непосредственно с природоохранным оборудованием (например, создание и обслуживание экологических информационных систем; работы по выпуску природоохраных лицензий и сертификатов; экологическое образование и информация, выполнение экологических отчетов и т.д.);
- испытательные работы нового оборудования или новых методов, направленных на снижение влияния хозяйственной деятельности предприятия на окружающую среду.

Внешние затраты

Внешние текущие затраты включают в себя налоги, сборы и подобные платежи, уплаченные отчитывающимся

экономическим агентом другим организациям, оказывающим природоохранные услуги, например:

- платежи за сбор и обработку твердых отходов, в том числе за использование контейнеров или тачек, и т.д.;
- платежи за сбор и обработку сточных вод;
- регламентируемые тарифы;
- платежи за предоставление консультаций по охране окружающей среды (например: предоставление исследовательских услуг, обучение персонала, плата за сертификацию деятельности предприятия, за эксплуатацию и техническое обслуживание оборудования и установок для защиты окружающей среды);
- удаление, очистка или изоляция загрязненной почвы и/или загрязненных подземных вод.

1. В текущих затратах отражается фактическая сумма текущих затрат на охрану окружающей среды, которые включают:

- техническое обслуживание и эксплуатацию основных фондов по охране окружающей среды: сырья, материалов, топлива и электроэнергии, используемых в работе основных фондов; расходы на текущий ремонт основных средств и оплата персонала, обслуживающего эти фонды (оплата труда). К основным фондам по охране окружающей среды относятся помещения, здания, техника и оборудование, транспортные средства для охраны окружающей среды;
- сбор, хранение/захоронение и использование/нейтрализация, уничтожение отходов;
- организацию и проведение контроля на предприятии по негативному влиянию его экономической деятельности на окружающую среду и местный экологический мониторинг, управление природоохранной деятельностью на предприятии;
- проведение других мероприятий для уменьшения негативного влияния на окружающую среду.

В текущие затраты не включается:

- строительство природоохранных объектов;
- капитальный ремонт основных фондов по охране окружающей среды;
- принятие природоохранных мер за счет инвестиций в основной капитал.

По всей главе колонка "Всего" равна сумме колонок 2 "внутренние" и 3 "внешние".

В строке 100 указывается сумма всех текущих затрат на природоохранные мероприятия, которые распределяются в строках 101-107 по направлениям.

В строке 101 указывают затраты на деятельность по охране атмосферного воздуха и предотвращению изменения климата:

- содержание и эксплуатацию основных фондов для улавливания, очистки, обезвреживания выбросов загрязняющих веществ, отходящих от технологических агрегатов до их выброса в атмосферу;
- организацию аналитического контроля выбросов загрязняющих веществ в атмосферу;
- экологический менеджмент, информационное обеспечение, образовательную деятельность в области охраны атмосферного воздуха и предотвращения изменения климата;
- прочие текущие затраты в области охраны атмосферного воздуха и предотвращения изменения климата.

К внешним текущим затратам относится плата за оказанные услуги по защите атмосферного воздуха: суммы, уплаченные другим специализированным организациям за выполнение работ, описанных выше.

В текущие затраты на охрану атмосферного воздуха **не включаются** затраты на эксплуатацию систем вентиляции и кондиционирования для создания нормальных санитарно-гигиенических условий на рабочих местах.

В строке 102 указываются текущие расходы на сбор и очистку сточных вод:

- содержание и эксплуатацию основных фондов для сбора, транспортировки и очистки сточных вод, содержание и эксплуатацию местных очистных сооружений;
- для повторного использования сточных вод и дренажа, их очистка до сброса;
- на контроль качества сточных вод, сбрасываемых в поверхностные и грунтовые воды;
- прочие текущие затраты для сбора и очистки сточных вод.

К внешним текущим затратам относится оплата услуг по управлению сточными водами, например, сумма, уплаченная другим специализированным организациям за сбор, транспортировку и очистку сточных вод.

В текущие затраты на охрану и рациональное использование водных ресурсов **не включаются**:

- затраты на содержание и эксплуатацию промышленных и муниципальных систем водоснабжения, в том числе очистных сооружений по очистке забранной воды и ее транспортировке;
- затраты на содержание и эксплуатацию городских, промышленных и других канализационных сетей, неподключенных к очистным сооружениям, сбрасывающим сточные воды непосредственно в природные водоемы.

В **строке 103** указывают текущие затраты на деятельность по обращению с отходами:

- содержание и эксплуатацию основных фондов по охране окружающей среды от загрязнения отходами (для сбора, хранения, обезвреживания и использования отходов);
- деятельность по сбору и сортировке, хранению и транспортировке отходов на специально организованные места для хранения, нейтрализации или использования отходов, управляемых предприятием или другой организацией (свалки, полигоны, установки для сжигания и переработки отходов), а так же в неорганизованные места складирования;

- для выполнения инструментальных измерений и контроля объема и структуры отходов, и их хранения;
- для определения физико-химического состава отходов или опасности;
- на экологический менеджмент, информационную обеспеченность, образовательную деятельность в области обращения с отходами;
- прочие текущие затраты по обращению с отходами.

К внешним текущим затратам относится оплата услуг по управлению отходами, сумма, выплаченная другим организациям, специализирующимся в области сбора, транспортировки, хранения, переработки (обезвреживания), уничтожения/захоронения отходов.

Предприятия, оказывающие услуги по управлению отходами другим организациям за определенную плату **не включают** в отчет затраты на последующее управление этими отходами, а указывают только расходы по управлению собственными отходами (образованными в процессе собственной хозяйственной деятельности).

В **строке 104** указываются текущие затраты на мероприятия по защите и реабилитации почв:

- на содержание и эксплуатацию основных фондов по защите и восстановлению почв, в том числе строительное и специализированное оборудование;
- на ликвидацию свалок, полигонов, складов;
- для инструментальных измерений и контроля качества почвы;
- на экологический менеджмент, информационное обеспечение, образовательную деятельность в области охраны почв;
- прочие текущие затраты по защите и реабилитации почв.

К внешним текущим затратам относится оплата услуг по защите и восстановлению почв: сумма, выплаченная другим специализирующимся организациям, выполняющим вышеперечисленные работы.

В строке 105 указываются текущие затраты на мероприятия по защите и реабилитации подземных и поверхностных вод:

- содержание и эксплуатацию основных фондов по защите и реабилитации подземных и поверхностных вод, в том числе специализированного оборудования;
- предотвращение проникновения загрязняющих веществ в подземные и поверхностные воды;
- принятие мер по контролю утечек и санитарному обслуживанию рек и озер, чистку русел рек и другие мероприятия по восстановлению и поддержанию благоприятного гидрологического режима рек;
- инструментальные измерения и контроль качества подземных и поверхностных вод,
- на экологический менеджмент, информационную обеспеченность, образовательную деятельность в области защиты подземных и поверхностных водных объектов;
- прочие текущие затраты по защите и реабилитации подземных и поверхностных вод.

К внешним текущим затратам относится оплата услуг по защите и реабилитации подземных и поверхностных вод: сумма, выплаченная другим специализирующимся организациям, выполняющим вышеуказанные работы.

В строке 106 указываются текущие затраты на мероприятия по сохранению биоразнообразия и природных территорий:

- на защиту и восстановление различных видов животных, растений и грибковых, а также для сохранения среды их обитания (для сохранения и восстановления редких и исчезающих видов, искусственного воспроизводства природных популяций, акклиматизации, для сохранения генетического материала для восстановления популяций и видов, находящихся под угрозой исчезновения, для проведения мониторинга и инвентаря (учета), для актуализации Красной книги);
- на сохранение и восстановление природных территорий;

- на инструментальные измерения и контроль в области сохранения биоразнообразия и природных территорий;
- на экологический менеджмент, информационную обеспеченность, образовательную деятельность в области сохранения биоразнообразия и природных территорий;
- прочие текущие затраты, связанные с сохранением биоразнообразия и природных территорий.

В текущие затраты по сохранению биоразнообразия и природных территорий **не включаются**:

- затраты на создание и уход за зелеными полосами рядом с проезжими частями;
- на защиту и восстановление исторических памятников и искусственных ландшафтов;
- на работы в городских парках и садах.

К внешним текущим затратам относится оплата услуг по сохранению биоразнообразия и природных территорий: сумма, выплаченная другим специализирующимся организациям, выполняющим вышеупомянутые работы.

В **строке 107** указываются текущие затраты на мероприятия в других природоохранных областях, таких как:

- мероприятия по обеспечению радиационной безопасности окружающей среды (уменьшение радиологического воздействия на окружающую среду; реабилитация природных территорий, лесов, водоемов, почв, подверженных радиоактивному загрязнению; обращение с радиоактивными отходами; лабораторные измерения; информационное обеспечение, и т.д.);
- на защиту окружающей среды от шумового воздействия, вибрации и других физических воздействий (предотвращение и сокращение шума и вибрации от транспорта, промышленного производства и других стационарных источников шума и вибрации, использование виброзоляционных и шумоизоляционных конструкций, лабораторные исследования, информационное обеспечение, и т.д.);
- мониторинговая деятельность по снижению отрицательного антропогенного воздействия на

окружающую среду: затраты на развитие в области охраны атмосферного воздуха, предотвращение изменения климата и озонового слоя, сбор и очистку сточных вод, в том числе предотвращение выбросов в поверхностные и подземные воды, в области управления отходами, охраны почв, сохранения биоразнообразия и т.д.

- прочие текущие затраты, такие как: на административную деятельность, экологическую сертификацию и аудит, экологический менеджмент, экологическое образование и информационное обеспечение в области охраны окружающей среды, общественный доступ к информации о состоянии окружающей среды, формирование экологической культуры, подготовка специалистов в области охраны окружающей среды и т.д.

К категории других внешних текущих затрат относится оплата природоохраных услуг, не включенных в строки 101-107: суммы, уплаченные другим специализированным организациям для выполнения вышеперечисленных работ.

В строке 108 указываются текущие затраты на оплату труда и социальные отчисления персонала, занятого эксплуатацией природоохранного оборудования и объектов, и выполняющего другие работы по охране окружающей среды (рекультивация поврежденных почв, размещение и захоронение отходов и т.д.). В этой строке отражается и оплата труда работников заводских лабораторий, которые выполняют мониторинг (контрольные измерения, учет) в области охраны окружающей среды.

В случае, когда одновременно обслуживается природоохранное оборудование, и оборудование, не имеющее такой цели, заработная плата и прочие выплаты должны быть рассчитаны исходя из времени, потраченного только на обслуживание природоохранного оборудования.

2. Текущие затраты на капитальный ремонт основных фондов по охране окружающей среды

В колонке 4 отражаются затраты предприятия на проведение капитального ремонта основных природоохранных средств по направлениям.

В колонке 4 строке 100 указываются все затраты на ремонт основных природоохранных средств, которые в строках 101-107 распределяются по направлениям.

Основные средства - это часть производственных фондов, принадлежащих предприятию, которые участвуют в процессе производства или предоставления услуг длительный период времени, сохраняя свою натуральную форму, а их стоимость переносится на себестоимость производства постепенно, частями, по мере их износа. Основные средства используются в целях получения доходов и не могут быть использованы или проданы за короткий период времени.

Капитальный ремонт машин, оборудования и транспортных средств – это ремонт с периодичностью более года, в процессе которого осуществляется полная разборка агрегатов, ремонт основных деталей, восстановление и замена изношенных деталей новыми и более современными, сборка, регулировка и тестирование отремонтированного агрегата. При капитальном ремонте зданий и сооружений осуществляется замена изношенных конструкций и деталей или их замена на более устойчивые и экономичные, которые улучшают оперативные возможности отремонтированных объектов, за исключением полной замены основных конструкций, срок эксплуатации которых наиболее длительный (каменные и бетонные фундаменты, сваи мостов, подземные трубопроводы, и т.д.).

Глава II. Платежи за негативное воздействие на окружающую среду

В главе II отражаются средства, выплаченные в соответствии с действующим законодательством, за выбросы загрязняющих веществ и размещение отходов производства и потребления, а также штрафы за нарушение природоохранного законодательства.

В **колонке 1 "Начислено"** указывается сумма, начисленная для оплаты за нормативные и сверхнормативные выбросы, а в **колонке 2 "Выплачено"** указывается общая фактически уплаченная сумма в отчетном году. Обычно, сумма, указанная в колонке 1 равна или больше суммы, указанной в колонке 2. Но, бывают случаи, когда предприятие за отчетный год выплачивает сумму больше, чем было начислено за этот период (выплачиваются задолженности за предыдущие годы). В таких случаях сумма в колонке 1 меньше, чем сумма, указанная в колонке 2. Данный случай описывается ниже таблицы в строке «Пояснение к отчету».

В **строке 200** указывается общая начисленная и фактически выплаченная сумма за выбросы загрязняющих веществ и размещение отходов в пределах установленных допустимых нормативов и временно согласованных нормативов.

В **строках 201-203** указывается общая начисленная и фактически выплаченная сумма за допустимые выбросы загрязняющих веществ (которые не превышают предельно допустимые и временно согласованные нормативы) в атмосферный воздух (строка 201), сброс в водные объекты (строка 202), размещение отходов производства и потребления (строка 203).

В **строке 300** указывается общая начисленная и фактически выплаченная сумма за сверхнормативные выбросы загрязняющих веществ и размещение отходов производства и потребления.

В **строках 301-303** указывается общая начисленная и фактически выплаченная сумма за сверхнормативные выбросы (превышающие предельно допустимые и временно согласованные нормативы) загрязняющих веществ в атмосферный воздух (строка 301), сбросы в воду (строка 302), размещение отходов производства и потребления (строка 303).

В случае допущения ошибки в отчете необходимо откорректировать данные с соответствующей сноской и сообщить об исправлении в указанный адрес.

Представление недостоверной или неполной информации, с опозданием, а также отказ в представлении данных является правонарушением и санкционируется в соответствии с действующим законодательством.